

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านได้ก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในบริเวณชายแดนในบางพื้นที่ซึ่งเป็นพื้นที่ล่อแหลมและอันตรายอย่างมากต่อการคุกคาม ซึ่งมีแนวโน้มว่าอาจจะเกิดขึ้นได้ทั้งที่เป็นภัยมาจากนอกประเทศ และภัยที่อาจเกิดขึ้นภายในประเทศเอง นอกจากนี้ผลที่เกิดขึ้นจากความไม่สงบภายในกลุ่มเพื่อนบ้านเหล่านี้ ก็ได้ทำให้มีผู้อพยพหลบหนีเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก นอกจากจะก่อให้เกิดภาระหนักในการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แล้ว ยังอาจต้องเผชิญภัยอันตรายจากผู้อพยพหลบหนีเข้าประเทศที่แอบแฝงเข้ามาเพื่อข่มขู่ทำลายประเทศชาติอีกด้วย ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์และแนวโน้มของภัยคุกคามเหล่านี้ ทำให้บริเวณชายแดนดังกล่าวเกิดความปั่นป่วน ไร้สาระสย และเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตอย่างปกติสุขของประชาชน ตลอดจนการดำเนินงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของรัฐตามระบบปกติเป็นอย่างมาก นอกจากจะบั่นทอนเสถียรภาพด้านความมั่นคงของชาติแล้วยังเป็นการบั่นทอนเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอันรวมด้วย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2524)

เมื่อราษฎรตามแนวชายแดนไม่มีเครื่องประกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินประกอบกับปัญหาเกี่ยวกับความยากจน ทำให้มองไม่เห็นอนาคตของตนและครอบครัว ข้อมต้องอพยพทิ้งถิ่นที่ไปแสวงหาและประกอบอาชีพในพื้นที่ใหม่ที่คาดว่าจะดีกว่าเดิม เพราะการย้ายถิ่นเป็นทางออกที่เกือบจะเป็นทางเดียวเท่าที่ชาวชนบทผู้ยากจนในเขตชายแดนจะพอทำได้ แม้รายได้ที่เกิดจากการย้ายถิ่นจะไม่มากแต่ก็ยังดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับจากการที่ต้องทนอยู่อย่างไม่มีหวังและเห็นว่าที่ใหม่ น่าจะมีโอกาสดีกว่า (กมลลักษณ์ โตสกุล, 2526) เมื่อราษฎรตามแนวชายแดนย้ายถิ่นไปอยู่ที่อื่นข้อมทำให้พื้นที่เดิมรกร้างว่างเปล่า ผู้อพยพลี้ภัยและกำลังต่างชาติข้อมเข้ามาใช้ประโยชน์ที่ว่างเปล่าได้ง่าย และเป็นการเสียพื้นที่โดยไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ แนวโน้มแดนของประเทศไทยข้อมเป็นจุดที่อ่อนแอมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2528)

เมื่อแก้ปัญหาดังกล่าว กระทรวงกลาโหมจึงได้เสนอเรื่องการแก้ปัญหา
ราษฎรไทยอพยพเนื่องจากการกระทำของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์และกำลังจาก
ภายนอกประเทศต่อคณะรัฐมนตรี ขอให้แต่งตั้งคณะกรรมการระดับสูงเพื่อแก้ไขปัญหา
และได้รับอนุมัติหลักการเมื่อ 11 เมษายน 2521 (กองบัญชาการทหารสูงสุด,
2528) ต่อมารัฐบาลได้อนุมัติดำเนินการจัดตั้งหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย -
กัมพูชาขึ้น ตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2521 เพื่อช่วย
เหลือราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการสู้รบบริเวณชายแดนดังกล่าว และเมื่อวันที่
28 กรกฎาคม 2524 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้จัดตั้งหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน
ไทย - ลาว ไทย - พม่า และไทย - มาเลเซียเพิ่มเติม (บำเพ็ญ แสงดี,
2532)

โดยปกติหมู่บ้านที่มีอยู่ตามระเบียบบริหารราชการของกระทรวงมหาดไทย
จะแบ่งเป็นหมู่บ้านปกติและหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง และของกระทรวง
กลาโหมจะควบคุมหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน และหมู่บ้านโดยทั่วไปจะเป็นหมู่บ้าน
อย่างใดอย่างหนึ่งคือ หมู่บ้านปกติ หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง หมู่บ้าน
ป้องกันตนเองชายแดน แต่บ้านห้วยน้ำขาวมีลักษณะพิเศษคือเป็นทั้งหมู่บ้านอาสาพัฒนา
และป้องกันตนเอง และเป็นหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน

หมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย - พม่า ได้รับความกระทบกระเทือน
จากการสู้รบของการต่อต้านรัฐบาลทหารพม่ากับทหารกะเหรี่ยงอิสระเป็นประจำและ
ได้ดำเนินการอย่างกว้างขวางและรุนแรง โดยมีฐานที่มั่นต่าง ๆ อยู่ติดกับชายแดน
ไทยตั้งแต่อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ลงมาทางจังหวัดตาก และจังหวัด
กาญจนบุรี โดยเฉพาะในเขตพื้นที่การฝึกของศูนย์สงครามพิเศษนั้น มีฐานที่ตั้ง
ของทหารกะเหรี่ยงที่สำคัญคือ ค่ายแม่สะมี และเป็นที่มั่นในเขตจังหวัดตะนาวศรี
ของรัฐกะเหรี่ยงด้วย การปราบปรามของรัฐบาลพม่าก็ดำเนินการอย่างรุนแรงและ
จริงจัง พร้อมกับมีแนวโน้มจะโจมตีค่ายแม่สะมี และจังหวัดตะนาวศรีด้วย ดังนั้น
กองทัพจึงได้เสนอแนะคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาจัดตั้งหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน
ไทย - พม่า ขึ้นที่บ้านห้วยน้ำขาว (กรมทหารปืนใหญ่ที่ 9, ม.ป.ป.)

หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อนป.) มีงานหลักที่สำคัญ 3
สาขางานคือ งานการรักษาความปลอดภัย (รปภ.) หมายถึงการฝึกอบบรมราษฎร
ในเรื่องการรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน การจัดตั้งกองกำลังราษฎรประจำหมู่บ้าน

และการติดต่อวสุให้แก่หมู่บ้านตลอดจนการปฏิบัติตามแผนงานการรักษาความปลอดภัยให้สอดคล้องกับการใช้กำลังประจำถิ่นในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด งานการพัฒนาและบริการ (นบก.) หมายถึง การฝึกอบรมราษฎรให้ได้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพและการบริการสังคมของหมู่บ้าน ตลอดจนการฝึกกิจกรรมการพัฒนาชนบทและการบริการสังคมในสาขาต่าง ๆ เข้าในหมู่บ้าน และงานสุดท้ายคืองานการปรับปรุงการบริหารหมู่บ้าน หมายถึงการจัดตั้งเป็นหมู่บ้าน อพป. และการฝึกอบรมคณะกรรมการหมู่บ้านให้เข้าใจในวิธีการบริหารหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติบริหารหมู่บ้าน อพป. น.ศ.2522 ตลอดจนการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน, ม.ป.ป.)

โครงการ อพป. มีความมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างความมั่นคงของหมู่บ้านเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง และการป้องกันตนเอง ตามที่ราษฎรเหล่านั้นได้รวมกันอยู่แล้ว เพื่อให้ราษฎรในหมู่บ้านในชนบทเหล่านั้นได้มีความสามารถอย่างแท้จริงอันจะนำไปสู่ความคิดที่จะต่อต้านการก่อการร้ายและการแก้ปัญหาเรื่องต่าง ๆ ด้วยตัวของราษฎรเอง โดยมุ่งที่จะ

1. ปรับปรุงเศรษฐกิจของหมู่บ้าน ชัดความยากจนของราษฎรให้ราษฎรมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น
2. สร้างความปลอดภัยถาวรให้กับหมู่บ้านด้วยตัวของราษฎรเองเป็นหลัก
3. สร้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขในระดับหมู่บ้าน

หมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) มีระบบงานหลักที่คล้ายกับหมู่บ้าน อพป. คือมี 3 ระบบได้แก่ ระบบประชากร ระบบป้องกัน และระบบการพัฒนา

ระบบประชากร หมายถึง การรวบรวมเอาราษฎรที่อาศัยอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่ล่อแหลมต่ออันตราย บริเวณชายแดนมาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่จัดตั้งใหม่ใกล้กับหมู่บ้านที่ตนอาศัยอยู่เดิม หรืออาศัยในหมู่บ้านที่มีอยู่แล้ว และเป็นแหล่งหน่อที่จะทำมาหากินได้ พร้อมได้วางผังหมู่บ้านและสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานภายในหมู่บ้าน ให้ประชากรประมาณ 100 ครอบครัวขึ้นไปได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ระบบป้องกัน หมายถึง การจัดตั้งให้ราษฎรสามารถป้องกันตนเองและหมู่บ้านจากภัยของฝ่ายตรงข้ามได้ในขั้นต้น โดยการสร้างหลุมหลบภัยในหมู่บ้าน สร้างมูลดิน คูตักต่อ และบังเกอร์รอบ ๆ หมู่บ้าน หอกระจายข่าว วิทยุติดต่อสื่อสาร กับหน่วยทหาร ตำรวจตระเวนชายแดน และอำเภอ ให้ราษฎรได้รับการฝึกและมีอาวุธใช้ป้องกันหมู่บ้าน

ระบบพัฒนา หมายถึง การช่วยเหลือราษฎรให้มีที่อยู่อาศัยและที่ทำกินเป็นของตนเอง ยกฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น จะได้รับที่อยู่อาศัย การพัฒนาที่สำคัญที่สุดคือการเกษตรและสหกรณ์ การศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน การอนามัย และการพัฒนาอาชีพเพื่อเพิ่มนุนรายได้ การจัดที่อยู่อาศัยและที่ทำกินให้ราษฎรได้มีที่ดินเป็นของตนเอง (ข้าใหญ่ แสงติ, 2532)

หมู่บ้าน ปชต. มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ปรับปรุงพื้นที่และจัดสรรที่ดินให้สามารถสร้างบ้านเรือน และใช้เป็นที่ทำกิน โดยจะรวบรวมราษฎรไทยที่อาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจายตามแนวชายแดน ให้มาอยู่รวมกันในพื้นที่ที่จัดสรรใหม่ หรือปรับปรุงโครงสร้างของหมู่บ้านเดิมให้เป็นระบบหมู่บ้านที่มีความสะดวกในการป้องกันหมู่บ้าน
2. จัดตั้งมาตรการให้ความคุ้มครองป้องกันและรักษาความปลอดภัยแก่ราษฎรเพื่อให้สามารถดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างปกติ
3. ส่งเสริมให้ราษฎรไทยในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนมีความสามารถในการช่วยเหลือ และมีส่วนร่วมในการรักษาความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น
4. ส่งเสริมการพัฒนาในด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองให้แก่ราษฎรไทยในหมู่บ้านชายแดน เพื่อที่จะให้ราษฎรไทยเหล่านั้นสามารถประกอบกิจกรรมเพื่อเพิ่มรายได้ของตนเอง
5. จัดให้มีบริการด้านสังคมต่าง ๆ เช่น การสาธารณสุข การศึกษา การสังคมสงเคราะห์ชุมชน ที่มุ่งเน้นไปที่เด็กและครอบครัว
6. ส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยวิธีช่วยเหลือตนเอง ทุกขั้นของการพัฒนา โดยที่รัฐบาลจะสนับสนุนในด้านวิชาการ วัสดุก่อสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุอุปกรณ์ที่เห็นความสามารถของราษฎร

7. พัฒนากิจกรรมที่ทำให้เกิดรายได้และอาชีพให้แก่กลุ่มเกษตรกร เพื่อพัฒนาเป็นระบบสหกรณ์ต่อไป

8. จัดให้ราษฎรมีโอกาสที่จะพัฒนาสถาบันต่าง ๆ ในหมู่บ้าน เพื่อให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากขึ้น

จากหลักการและวัตถุประสงค์ของหมู่บ้าน อพป. มีความมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างความมั่นคงของหมู่บ้านเกี่ยวกับเศรษฐกิจการสร้างความปลอดภัยถาวรของหมู่บ้าน และการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่วนหลักการและวัตถุประสงค์ของหมู่บ้าน ปชค. มีความมุ่งหมายที่จะปรับปรุงพื้นที่และจัดที่ดินให้สามารถสร้างบ้านเรือน และใช้เป็นที่ทำกินโดยจะจัดหาพื้นที่ใหม่ จัดระบบหมู่บ้านที่ดีมีความสะดวกในการป้องกันหมู่บ้าน จัดตั้งมาตรการให้ความคุ้มครองป้องกันและรักษาความปลอดภัยแก่ราษฎร ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการรักษาความมั่นคงของประเทศ ส่งเสริมการพัฒนาในด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง จัดให้มีบริการด้านสังคมต่าง ๆ พัฒนากิจกรรมที่สามารถประกอบอาชีพและส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาสถาบันต่าง ๆ ในหมู่บ้านรวมทั้งให้ประชาชนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยวิธีช่วยเหลือตนเองทุกขั้นตอนของการพัฒนา เมื่อพิจารณาหลักการและวัตถุประสงค์ของหมู่บ้าน อพป. และปชค. จะมีส่วนที่เหมือนกันคล้ายคลึงกันและต่างกันซึ่งสามารถสรุปรวมเป็นหลักการและวัตถุประสงค์ของหมู่บ้าน อพป. และปชค. ได้ 5 ด้านใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ ด้านปรับปรุงเศรษฐกิจของหมู่บ้าน ด้านสร้างความปลอดภัยถาวรของหมู่บ้าน ด้านพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านพัฒนาบริการทางสังคม และด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการช่วยเหลือตนเองในการพัฒนา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเอื้ออำนวยให้การพัฒนาเป็นไปอย่างราบรื่น สมเจตนาธรรม์ ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นสิ่งที่ผูกพันอยู่กับชีวิตของบุคคลและบ้านเมืองอย่างแน่นแฟ้นจนเป็นที่ยอมรับโดยปราศจากข้อโต้แย้งที่ว่านอกจากปัจจัย 4 ประการ ซึ่งเป็นพื้นฐานความต้องการของมนุษย์แต่เดิมมา การศึกษาได้กลายเป็นปัจจัยที่ 5 ซึ่งช่วยให้มนุษย์มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เหมาะสมกับความต้องการ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา มิใช่ปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติหรือการลองผิดลองถูกตามยถากรรม (ประสาร มาลากุล ณ อุษงษา, 2527) หรืออาจกล่าวได้ว่าการศึกษาเป็นวิถีทางที่จะทำให้การดำเนินชีวิตดีขึ้นกว่าเดิมนั่นเอง

(Wilbert B. Brookover, 1955) ด้วยเหตุนี้ในปัจจุบันการศึกษาจึงเป็นระบบงานที่ได้รับการลงทุนและความคาดหวังอย่างสูงสุดจากประเทศและประชาชนให้ทำหน้าที่เป็นหลักประกันโอกาสแห่งความเป็นไปได้และความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ทั้งในแง่ส่วนตัวบุคคลและในแง่ความเจริญก้าวหน้าของประเทศ โดยส่วนรวม หรืออาจกล่าวได้ว่าการศึกษาคือทำให้คนไทยมีคุณภาพดีขึ้นและพร้อมที่จะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สุมน อมรวิวัฒน์, 2526) และภารกิจที่จะวางแผนและจัดการศึกษาให้ดำเนินไปตามแนวที่พึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยข้อมูลทางการศึกษาและสังคม ตลอดจนสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับสร้างสรรค์อนาคตที่พึงปรารถนา (ชนิตา รักษ์พลเมือง, 2527)

เป้าหมายการพัฒนาชนบทนอกจากจะเป็นเรื่องของการปรับปรุงรายได้หรือฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้พ้นจากความยากจนแล้ว จะต้องศึกษาค้นคว้าเป้าหมายในการเปลี่ยนโครงสร้างของสังคม และจะต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงความคิดของคนหรืออีกนัยหนึ่งคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตลอดจนการเพิ่มโอกาสในการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นโดยการสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบ มีการพัฒนาความคิด พัฒนาเจตคติและทักษะในการอาชีพ ซึ่งเป็นเป้าหมายหนึ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประชากรและยังเป็นความรับผิดชอบของรัฐที่จะต้องจัดการศึกษาดังกล่าวให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและอย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตาม องค์กรที่ผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษาในชนบทส่วนหนึ่งมีพื้นฐานไม่ดีและส่วนใหญ่มีฐานะไม่ดีพอที่จะศึกษาต่อได้ และในที่สุดเมื่อออกจากโรงเรียนไปนาน ๆ มีจำนวนไม่น้อยที่ล้มเลิกหนังสือเป็นการสูญเสียไปทางการศึกษาจึงเป็นภาระอันยิ่งใหญ่ของการศึกษานอกโรงเรียนในการที่จะยกฐานะทางความรู้ ความสามารถให้แก่ประชาชนที่ยังขาดโอกาสเหล่านั้น ปัญหาดังกล่าวจะต้องกำหนด แผนที่จะดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้บรรลุผล โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์สูงสุด (ธานี นงนุช, 2528) ถ้าการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนมีบทบาทในการสร้างความคิดความรู้ ความสามารถให้มนุษย์มากขึ้นแล้ว ก็มีความหวังว่าการพัฒนาชนบทจะเกิดประโยชน์ให้แก่ชาวชนบทมากกว่าที่เคยเป็นอยู่ (ปฐม นิคมานนท์, 2523)

หมู่บ้านห้วยน้ำขาว ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มีลักษณะพิเศษคือ มีอาณาเขตติดต่อกับชายแดนประเทศพม่า เป็นชนบทห่างไกล เป็นหมู่บ้านที่เกิดใหม่ สมาชิกในหมู่บ้านอพยพมาจากที่อื่น เป็นที่น่าสังเกตว่าหมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง แต่มีอาณาเขตติดต่อกับชายแดน (พม่า) ด้วยเหตุผลดังกล่าวกองบัญชาการทหารสูงสุดได้ประกาศเป็นหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2526 (กองบัญชาการทหารสูงสุด, 2526) และกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศเป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2527 (กระทรวงมหาดไทย, 2527)

ด้วยเหตุผล หลักการ และทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการศึกษาของหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) และหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) ไทย - พม่า บ้านห้วยน้ำขาว ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทางการศึกษาของประชาชนในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) และหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) ไทย - พม่า บ้านห้วยน้ำขาว ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาสภาพการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) และหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) ไทย-พม่า บ้านห้วยน้ำขาว ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
3. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการการศึกษาของประชาชนในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) และหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) ไทย - พม่า บ้านห้วยน้ำขาว ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการศึกษาของหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) และหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) ไทย - พม่า บ้านห้วยน้ำขาว ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ในด้านต่อไปนี้

1. สถานภาพทางการศึกษาของประชาชนจะศึกษาเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 จำนวนผู้อ่านออกเขียนได้
 - 1.2 การศึกษาสูงสุด
 - 1.3 การรับการศึกษาต่อ
 - 1.4 ความต้องการอ่านออกเขียนได้
 - 1.5 รูปแบบและวิธีการของความ ต้องการอ่านออกเขียนได้
2. สภาพการศึกษาของหมู่บ้านจะศึกษาในเรื่องต่อไปนี้
 - 2.1 หน่วยงานที่จัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบ

โรงเรียน

- 2.2 จำนวนผู้สอนและผู้เรียนตามหน่วยงานที่จัดการศึกษา
- 2.3 จำนวนอาคารสถานที่และงบประมาณการศึกษา
- 2.4 โครงการศึกษา การฝึกอบรม การให้ความรู้ ที่ส่งเสริมหรือสนับสนุนหมู่บ้าน อปท. และปชต. ศึกษาตั้งแต่เป็นหมู่บ้าน อปท. และ ปชต. จนถึงปี พ.ศ. 2534
 - 2.4.1 ปรับปรุงเศรษฐกิจของหมู่บ้าน
 - 2.4.2 สร้างความปลอดภัยถาวรของหมู่บ้าน
 - 2.4.3 พัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย
 - 2.4.4 พัฒนาบริการทางสังคมของหมู่บ้าน
 - 2.4.5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการช่วยเหลือตนเองใน

การพัฒนา

3. ปัญหาและความต้องการการศึกษาของประชาชนตามความคิดเห็นของผู้ให้การศึกษาและผู้รับการศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคล ให้ถือว่าตอบคำถามอย่างจริงจัง เต็มใจตอบคำถาม จริงใจตอบ และเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้

คำจำกัดความในการวิจัย

สถานภาพทางการศึกษาของประชาชน หมายถึง การรู้หนังสือ หรือไม่รู้หนังสือ ระดับการศึกษาสูงสุด การศึกษาต่อ ความต้องการและรูปแบบวิธีการของการอ่านออกเขียนได้ของประชาชน

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีอายุ 15 - 50 ปี ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านและมีชื่อในสำเนาทะเบียนบ้านในปี พ.ศ. 2534

สถานการศึกษาของหมู่บ้าน หมายถึง สถานการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยเน้นสถานการศึกษาที่ส่งเสริมหรือสนับสนุน หมู่บ้าน อปท. และปชต. ในหมู่บ้านห้วยน้ำขาว

ปรับปรุงเศรษฐกิจของหมู่บ้าน หมายถึง การส่งเสริมอาชีพ การทำให้ราษฎรมีรายได้และประกอบอาชีพได้อย่างปกติ การจัดสรรที่ดินทำกิน การขจัดความยากจนของราษฎรให้มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น รวมทั้งการสหกรณ์ในบ้านห้วยน้ำขาว

สร้างความปลอดภัยถาวรของหมู่บ้าน หมายถึง การสร้างความปลอดภัยให้กับหมู่บ้าน การจัดโครงสร้างหมู่บ้านให้เป็นระบบที่มีความสะดวกในการป้องกันหมู่บ้าน การจัดตั้งมาตรการให้ความคุ้มครองป้องกันและรักษาความปลอดภัย การมีส่วนร่วมในการรักษาความมั่นคงของประเทศ

พัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย หมายถึง สร้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขในระดับหมู่บ้าน

พัฒนาบริการทางสังคม หมายถึง การพัฒนาบริการด้านการสาธารณสุข การศึกษา การสังคมสงเคราะห์

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการช่วยเหลือตนเองในการพัฒนา หมายถึง ส่งเสริมประชาชนให้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยวิธีช่วยเหลือตนเองทุกขั้นตอนของการพัฒนา โดยที่รัฐจะสนับสนุนด้านวิชาการ วัสดุก่อสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้ การพัฒนาสถาบันต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลสถานภาพทางการศึกษาของประชาชน และสภาพการศึกษาของหมู่บ้าน อป.และปชด. ไทย - นมา บ้านห้วยน้ำขาว จังหวัดกาญจนบุรี จะเป็นประโยชน์ในการใช้ประกอบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานอย่างมีเหตุผลและมีระบบในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาในหมู่บ้าน อป.และปชด. ให้บรรลุตามหลักการและวัตถุประสงค์ของหมู่บ้านยิ่งขึ้น

2. ข้อมูลปัญหาและความต้องการการศึกษาของประชาชนในหมู่บ้าน อป.และ ปชด. ไทย - นมา บ้านห้วยน้ำขาว จังหวัดกาญจนบุรี จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานทางการศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหมู่บ้านยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย